

Rd. Dette hidrører meget væsentligt, og jeg vil sige for den allervæsentligste Deel, fra, at Bidragene til de fælles Anliggender ere voxede og voxede meget betydeligt. Her foreligger ikke det Spørgsmaal, om dette maatte være saaledes eller ikke, men Spørgsmaalet er, kunne vi vente, at det for Fremtiden kan blive anderledes, kunne vi vente, at dette Tilskud vil blive ringere, eller kunne vi vente, at det vil blive høiere? Saavidt jeg kan skjønne, og jeg tror, at de, der have beskæftiget sig dermed, ville give mig Ret deri, kan man ikke vente, at det vil blive væsentlig ringere, men at det vil blive omtrent, som det nu er, og maaskee snarere høiere. Jeg skulder imidlertid at gjøre opmærksom paa, at en ikke uvæsentlig Anledning dertil er den Mindreindtægt, som Drefunds-fonden giver mod den, som Drefundstolben selv gav, en Forskjel af, om jeg husker ret, circa 700,000 Rd. om Aaret, hvilket er en Sum af meget væsentlig Betydning; selv om man kun tager de 62 pCt. deraf, som falde paa Kongeriget, vil man see, at det for en ikke ringe Deel udfylder den Forskjel, jeg her har gjort opmærksom paa. Saaledes er alt- saa vor finantsielle Status, en god, men ikke en lovende, en saadan, som i det Hele maa bringe os til at være tilbageholdende og forsigtige. Dertil bevæges vi endnu mere, naar vi betragte en anden Side af vort Budget, som man sjældent tager ind med under den almindelige Betragtning, uagtet den dog hører derhen, nemlig Alt, hvad der angaaer de særlige Fonds. Naar vi opgjøre Udgifterne af de særlige Fonds, der ligge under Kultusministeriet, saa føre de os til en Udgiftsforøgelse af 670,000 Rd., som vi maae lægge til vort Budget, men som dækkes ved særlige Indtægter og altsaa ikke væsentligt forandre Status.

Naar vi nu undersøge, hvor Meget der bliver til Overskud af de Indtægter, der staae til Raadighed, til at dække disse Udgifter med, saa er dette Overskud paa samtlige disse forskjellige Grene nu ikke Mere end 70,000 Rd., som vi endda ikke med fuld Sikkerhed kunne regne paa, idet man nemlig kun har opnaaet en saadan Stilling — jeg siger ikke, man har gjort

det derfor, men saaledes er Factum — ved at man i Aar overalt under Kultusministeriet har beregnet Priserne paa Rug, Byg og Havre til 1 Mk. høiere pr. Td. for næste Aar, end den er beregnet i Aar. Saavidt jeg kan skjønne, udgjør den Sæbindtægt, man i det Hele har under Underviisningsministeriet paa alle de forskjellige Grene noget over 70,000 Tønder; 1 Mk. paa hver Tønde udgjør omtrent 11,000 Rd., der, dragne fra det forventede Overskud af 70,000 Rd., give omtrent 60,000 Rd.; saaledes er Forholdet ved denne Forretning, hvor det i en væsentlig Grad kommer an paa, hvad Sæbpriserne ere. Dersom Sæbpriserne — jeg skal strax nævne, hvilke man er gaaet ud fra ved Beregningen — faldt ned til saadanne, som vi godt have kjendt og ikke antaget for flette, vilde der være en Underbalance paa hele denne Side af Statshuusholdningen; vi maae derfor erkjende, at det er vor Pligt ved Forandringer af det hele System og ved Reductioner deri tilfids at bringe det derhen til, at det kan bære sig selv, eller være fattebe paa, at der kan komme et Dieblit, hvor Statskassen maa bære Udgifterne dertil. De Priser, man i Aar har opført som dem, man ventet skulle komme ind, ere for Rug 6 Rd., for Byg 4 Rd. 64 ø og for Havre 3 Rd. 32 ø, og vi maae vel lægge Mærke til, som allerede bemærket af et æret Medlem, at Priserne i 1858—59 have været saaledes, at man paa hele denne Totalitet har havt en Mindreindtægt af 12,000 Rd. Dette gjælder med Hensyn til Sorø Akademi; thi Sorø Akademi er, om jeg maa bruge det Udtryk, den Kameel, der bærer hele Resten; det er en Art Lastdyr, hvorpaa man efterhaanden læser Alt, som man ikke veed at gennemføre paa anden Maade.

Jeg kommer nu til det, der for mig stiller sig som det vigtigste Spørgsmaal, nemlig, hvorledes ere vore Hjælpemidler til at bære disse Byrder, d. v. s. dem, der findes hos Befolkningen? Men før vi kunne besvare dette, maae vi nogenlunde vide, hvad der for Dieblisset bæres. For Dieblisset udkræves der til Communalvæsenet en Udgift af omtrent 8,983,000 Rd., til Statsbudgettet